

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำไทรน้อยอย่างยั่งยืน โดยชุมชนมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ทำเชิงปริมาณ(Quantitative Research) และ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ความรู้รอบด้านเพื่อนำมาพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำไทรน้อยอย่างยั่งยืน โดยชุมชนมีส่วนร่วม ซึ่งได้ดำเนินตามวิธีการดังนี้

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

3.1.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณจะเป็นการสำรวจข้อมูลจากนักท่องเที่ยว และประชากรท้องถิ่นที่ตลาดน้ำไทรน้อย โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบตามสะดวกหรือแบบบังเอิญ (Convenient or accidental Sampling) การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากพ่อค้าแม่ค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 50 ตัวอย่างด้านทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำไทรน้อย จำนวน 400 ตัวอย่างและนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยต้องการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อตลาดน้ำไทรน้อย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการหาแนวทางการปรับปรุงในมุมมองของนักท่องเที่ยว เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำไทรน้อยที่ยั่งยืนสืบไป โดยใช้สูตรการหาขนาดตัวอย่างนักท่องเที่ยวของยามานะ (Yamane : 1970)

(สูตรการหาขนาดตัวอย่างของ Yamane)

$$n = \frac{N}{(1+Ne^2)}$$

เมื่อ e = ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า

N = จำนวนประชากร

n = ขนาดตัวอย่าง

มีนักท่องเที่ยวเดินทางไปเที่ยวที่ตลาดน้ำไทรน้อยประมาณ 48,000 คน/ปี ซึ่งเป็นทั้งประชากรในพื้นที่ และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากที่อื่นซึ่งทางผู้วิจัยประสงค์ที่จะสำรวจนักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปทั้งเพศ ชายและเพศหญิง และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าเท่ากับ 5 % (0.05) ผู้วิจัยสามารถคำนวณหาขนาดตัวอย่างสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้จากสูตรของ Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{(1+Ne^2)}$$

$$n = \frac{48,000}{(1+48,000(0.05)^2)}$$

$$n = 396$$

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร -----> นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำไทรน้อย (48,000 คน/ปี)

กลุ่มตัวอย่าง -----> จำนวน 396 คน

กำหนดขนาดตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้ 400 ชุด โดยใช้วิธีการสุ่มตามสะดวกหรือแบบบังเอิญ (Convenient or Accident al Sampling) ระดับความเชื่อมั่น 95% ยอมรับความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่าง 0.05

3.1.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมจากการใช้แบบสอบถามทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำไทรน้อย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้การเลือกตัวอย่างโดยไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น (Non-probability sampling)เป็นการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ/ตามสะดวก (convenient or accidental sampling) จากการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำไทรน้อยอย่างยั่งยืนโดยชุมชนมีส่วนร่วมโดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 400 ชุด โดยผู้วิจัยเก็บเองทั้งหมด นักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและเพศหญิงจำนวน 400 ชุด แบบสุ่มโดยบังเอิญ

2. ข้อมูลขั้นทุติยภูมิ (Secondary Data) คือการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นการรวบรวมเพื่อให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการออกแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติในมุมมองของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำ เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ของงานวิจัยครั้งนี้

3.1.3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็นดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นเก็บรวบรวมโดยการใช้แบบสอบถามจากนักท่องเที่ยว ที่เดินทางไปเที่ยวที่ตลาดน้ำไทรน้อยและประชากรท้องถิ่น โดยแบบสอบถามที่เลือกจะมี 2 แบบ

1.1. แบบสอบถามปลายปิด ซึ่งจะเป็นการทำให้ผู้ตอบสามารถตอบคำถามเสร็จได้ในเวลาอันสั้นทำให้ไม่เสียเวลามากนัก ซึ่งจำทำให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ประหยัดเวลาและวิเคราะห์ได้ง่ายกว่าการใช้คำถามปลายเปิด

1.2. แบบประเมินค่าเป็นตัวเลข (Rating Scale) เพื่อเป็นการวัดระดับความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการประเมินค่าออกมาเป็นตัวเลขจากมากไปหาน้อย ซึ่งได้จะทำให้ทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับงานวิจัย เนื่องจากสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับประเด็นการวิจัยได้หลายลักษณะ เช่น ความคิดเห็น การรับรู้ ความสนใจ แรงจูงใจ ความพึงพอใจ หรือเป็นการวัดระดับความสำคัญในการเดินทางท่องเที่ยว โดยจะมีการกำหนดแบบสอบถาม 2 ชุด กับกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม คือ 1.นักท่องเที่ยว และ 2.ประชากรท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถามชุดที่ 1 จะใช้สอบถามประชากรท้องถิ่น ได้แก่ ผู้มีส่วนได้เสีย พ่อค้าแม่ค้า, รัฐบาล, เกษตรกร, ชุมชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงตลาดน้ำ ซึ่งเป็นการสอบถามถึงการมีส่วนร่วมของประชากรอื่นจะประกอบไปด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ระยะเวลาในการพำนัก

ส่วนที่ 2 การเป็นการสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชากรท้องถิ่น ที่มีต่อการท่องเที่ยวตลาดน้ำไทรน้อย โดยมีการให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ

การมีส่วนร่วมของประชากรท้องถิ่น	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลางน้อย	3
น้อย	2

น้อยที่สุด

1

โดยคะแนนที่ได้จะนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิตการแปลความหมายของระดับคะแนนโดยยึดหลักเกณฑ์ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมายจัดอยู่ในอันดับ
ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	น้อยที่สุด

แบบสอบถามชุดที่ 2 จะใช้เพื่อการสอบถามนักท่องเที่ยวประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ

ส่วนที่ 2 เกี่ยวข้องกับข้อมูลการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการสอบถามความชอบของการท่องเที่ยว ประเภทตลาดน้ำ ความถี่ในการเที่ยวชมตลาดน้ำ และพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 ทักษะคตินักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำไทรน้อย ซึ่งจะเป็นการวัดในเรื่องสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการ ความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยจะแบ่งเป็นระดับการให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ

ทักษะคตินักท่องเที่ยวต่อตลาดน้ำ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลางน้อย	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

น้อยที่สุด

1

โดยคะแนนที่ได้จะนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต การแปลความหมายของระดับคะแนนโดยยึดหลักเกณฑ์ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมายจัดอยู่ในอันดับ
ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	มาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	น้อยที่สุด

3.1.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจสอบด้านเนื้อหา และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดที่วางไว้รวมถึงการตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม พร้อมทั้งให้คำชี้แนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้การพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำไทรน้อยอย่างยั่งยืน ซึ่งจะใช้คะแนนวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อทำการสำรวจทัศนคติและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำไทรน้อยรวมถึงการสำรวจการมีส่วนร่วมของประชากรท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตลาดน้ำไทรน้อยโดยตรงและประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นตัวเลขหรือจำนวนที่สามารถนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการดังนี้

ตรวจสอบข้อมูล

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

แยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

นำแบบสอบถามมาลงรหัส

นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดทำการบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์

ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3.1.6 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้ในการบรรยายคุณลักษณะของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมมาได้โดยการหาค่าออกมาเป็นรูปแบบความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย และใช้การทดสอบสมมุติฐานเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างทัศนคติของนักท่องเที่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชากรท้องถิ่นโดยถ้าประชากรจำแนกได้ 2 กลุ่มจะใช้ T-test และถ้าประชากรจำแนกได้ตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปจะใช้ F-test (One way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ LSD

3.2 เชิงคุณภาพการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพจะเป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์ ประชาคมตลาดน้ำไทรน้อย โดยการใช้การเลือกตัวอย่างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) เป็นการสัมภาษณ์โดยทางผู้วิจัยจะมีการกำหนดหัวข้อที่ต้องการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าอย่างหลวม ๆ โดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเป็นการสอบถามการมีส่วนร่วมของกลุ่มคนดังกล่าวที่มีต่อตลาดน้ำไทรน้อย โดยการสัมภาษณ์จะดำเนินการสัมภาษณ์หลังจากได้รับผลของข้อมูลแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วเพื่อเป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก

3.2.1 ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยจะดำเนินการสัมภาษณ์ข้อมูลเจาะลึกหลังจากที่ได้ผลการวิจัยเชิงปริมาณแล้ว โดยจะทำการสัมภาษณ์ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำไทรน้อย ผู้บริหารหรือประชาคมตลาดน้ำ และใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

3.2.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

2.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาเรื่องดังกล่าวข้างต้น

2.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ข้อมูลจากเอกสาร เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการศึกษาเป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจ และนำไปสู่แนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลต่อไป

3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ ทางผู้วิจัยจะเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยมีการกำหนดคำถามในการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างมีการกำหนดประเด็นคำถามไว้อย่างหลวม ๆ การสัมภาษณ์เป็นในลักษณะการพูดคุย หรือการซักถามระหว่างบุคคล โดยมีการกำหนดประเด็นที่จะพูดไว้ล่วงหน้า เช่นข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว หรือผลกระทบจากการท่องเที่ยวในชุมชน การกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือเชิงอนุรักษ์อย่างไร เป็นต้น โดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ประชากรท้องถิ่นประกอบไปด้วยพ่อค้า แม่ค้า , ประชาคมตลาดน้ำ, ผู้ประกอบการ และ เจ้าหน้าที่รัฐบาล ทำให้มีความละเอียดลึกซึ้งในการหา

ข้อมูลทางการวิจัยและสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปสนับสนุนในการตอบแบบสัมภาษณ์ได้

อุปกรณ์ที่ช่วยในการรวบรวมข้อมูล

1. สมุดจดบันทึก ข้อมูลที่สำคัญในการสัมภาษณ์
2. เทปบันทึกเสียง ใช้ในการอัดเสียงสัมภาษณ์เพื่อให้ได้รับข้อมูลครบถ้วนไม่ตกหล่น
3. กล้องถ่ายรูป ใช้บันทึกภาพและข้อมูลที่ใช้ในการสังเกต

3.2.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจสอบด้านเนื้อหา และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดที่วางไว้รวมถึงการตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม พร้อมทั้งให้คำชี้แนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (ปฐมภูมิ) และข้อมูลเอกสาร (ทุติยภูมิ) แล้ว จึงนำมาสรุปประเด็น นำข้อมูลจากการสังเกตและสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค การนำแนวทางการจัดการเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำของไทยอย่างยั่งยืนที่ใช้รูปแบบการจัดการเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการ สรุปหาข้อเสนอแนะ นำมาสร้างรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชากรท้องถิ่น อันนำไปสู่แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำไทยอย่างยั่งยืนซึ่งกล่าวโดยละเอียดอีกครั้งในบทที่ 4 และบทที่ 5

ระยะเวลาในการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทำการศึกษาวิจัย ประมาณ 10 เดือน โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ค้นคว้าอิสระ โดยเริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม 2558 ถึงเดือนมีนาคม 2558 โดยการศึกษา ค้นคว้าจากเอกสารแนวคิด ทฤษฎีรวมถึงผลงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องและทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะที่ 2 เสนอการค้นคว้าอิสระในเดือนมิถุนายน 2558 และทำการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจริงโดยการ แจกแบบสอบถาม 2 ชุด ชุดที่ 1.การมีส่วนร่วมของชุมชนจำนวน 50 ชุด และ ชุดที่ 2 ทัศนคติของนักท่องเที่ยว จำนวน 400 ชุด และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 คน รวมถึงการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในเดือนกรกฎาคม 2558 ถึง เดือนตุลาคม 2558 และทำการประมวลผลเพื่อสรุปในงานวิจัย